

Professor Jaan Eha 70

12. juunil tähistas oma 70. sünnipäeva Tartu Ülikooli kardioloogiaprofessor, Tartu Ülikooli ja TÜ Kliinikumi südamekliiniku juhataja ja akadeemik professor Jaan Eha.

Juubilar on sündinud Viljandis. 1968. aastal lõpetas ta C. R. Jakobsoni nimelise Viljandi 1. Keskkooli ja 1974. aastal Tartu Riikliku Ülikooli arstiteaduskonna ravi eriala. 1975. aastal alustas Jaan Eha tööd Tartu Kliinilises Haiglas kardioloogina ning samal ajal tegi teadustööd Tartu Riikliku Ülikooli veresoontekirurgia laboris. 1979. aastal kaitses ta meditsiinikandidaadi väitekirja. Ta uuris südame vasaku vatsakese pumbafunktsiooni ventrikulograafia abil aortokoronaarset šunteerimist planeeritavatel haigetel. 1990. aastal kaitses professor Eha doktoritöö ägeda südamelihaseinfarkti revaskulariseerimise teemal.

Professor Eha on andnud hindamatut panust nii kliinilise kardioloogia kui kardioloogiategadustöö arendamisse Eestis. Ta on moodsa invasiivkardioloogia rajaja, edasiarendaja ja levitaja Eestis. Professor Eha tegi 15. detsembril 1982 Eestis esimese perkutaanse koronaarinterventsiooni Tallinna Kiirabihaiglas (praegune Põhja-Eesti Regionaalhaigla) ja pani aluse Tallinna Kiirabihaigla invasiivkardioloogia osakonnale. Perkutaansed koronaarinterventsioonid on saanud südame isheemiatõve ravi nurgakiviks. Nüüdseks toimib nii Tartu Ülikooli Kliinikum kui ka Põhja-Eesti Regionaalhaiglas ägeda müokardiinfarkti ravi ööpäevaringne invasiivkardioloogiline teenistus. Tänu professor Eha entusiasmile ja järjepidevale tööle on loodud invasiivkardioloogi-

Prof Jaan Eha

Foto: Eesti Teaduste Akadeemia

liste meetodite kättesaadavus paljudele patsientidele elukohajärgsetes haiglates nagu Ida-Viru Keskhaigla ja Pärnu Haigla.

Professor Eha peamised teadustöö teemad on seotud südame isheemiatõvega (interventsioonikardioloogiast ravikvaliteedi hindamiseni) ning arterite funktsiooni ja struktuuri muutuste analüüsimisega erinevate haiguste ja (pato-)füsioloogiliste seisundite korral. Professor Eha on veresoonteurin-gutega tegeleva teaduslabori – endoteelikeskuse – ja riikliku müokardiinfarktiregistri üks alusepanijaid. Tema juhendamisel on nüüdseks kaitstud 11 doktoriväitekirja ja praegu on juhendamisel 6 väitekirja. Lisaks on Jaan Eha üks enim viidatud arstiteadlasi Eestis ja ta on mitmete

rahvusvaheliste teadusajakirjade toimetuskolleegiumi liige.

Professor Jaan Eha on olnud aastatel 1989–1997 Eesti Kardioloogide Seltsi president. Sel ajal sai seltsist Euroopa Kardioloogide Seltsi liige. Tema juhtimisel loodi Tartu Ülikoolis Euroopas aktsepteeritud kaasaegse kardioloogia õppekava ja väljaõppesüsteem (residentuur). Aastast 2007 on ta Eesti Kardioloogide Seltsi auliige ning praegu ka interventsioonikardioloogia töögrupi juht.

2005. aastal anti professor Ehale Eesti Punase Risti I klassi teenetemärk. 2013. aastal pälvis ta Eesti Vabariigi teaduspreemia arstiteaduse valdkonnas. 2016. aastal nimetati professor Jaan Eha akadeemikuks ja Tartu linna aukodanikuks.

Professor Eha on innustav näide sellest, kuidas saab olla korraka nii tunnustatud klinitsist kui ka maailmatasemel teadlane. Ta on oma erialale pühendunud, kolleegialne, väga täpne ja äärmiselt suure töövoimega kolleeg. Näide motiveerivast eeskujust ka isana on see, et Jaani arstist tütar Inga on Uppsala Ülikoolis edukas teadlane ja dotsent. Väljaspool ametiruume on Jaan muhe kaaslane, kes harrastab rattasõitu, reisimist, matkamist ja liuglemist (lisaks pulsilainetele ka) paadiga mere- ja jõelainetel, andes meile kõigile nii eeskujut elutervest käitumisest südame-veresoonekonnahaiguste riski vähendamisel.

**Soovime juubilarile õnne ja tervist!
Eesti Kardioloogide Seltsi ja Tartu
Ülikooli südamekliiniku nimel
Priit Kampus**